

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Faicione-féle ház.
Kiadóhivatal
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

egész evre 12 kor., félre 6 kor., negyedre 4 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptárknak: Egész evre 8 kor., félre 4 kor., egy napredev: 2 kor.
Ezeken kívül minden vasárnap és ünnepnapon.

Magyar iskolák.

Állandó vita tárgyát képezi néhány év óta a közéletben az iskolák, kiváltképpen a népiskolák jellege. Ez a vita jelentékeny részlete a felekezeti küzdelmeknek, melyek sajnós, nap nap után tanúi vagyunk.

Ki az iskola? Az egyházé vagy az államé? E kérdés körül folyik a vita s a vitalkozók nem egyszer elkese-redden, minden tárgyilagosság híján rontanak egymásnak.

Holott meddő, egészen meddő ez a szenvedélyeskedés. Mert az államnak esze ágában sincs az iskolák tulajdonjoga belevatkozni, viszont az egyház, dicső tradícióhoz híven, jó hazafiakat nevel az iskoláiban.

A baj az, hogy mindkét félén akad-tak tulzók, különösen a Páderék és Mőcsyak légkörében. E tulzók megfele-deztek arról, hogy a magyar iskolának első és főkötelessége öntudatos, szabad polgárokat nevelni a magyar nemzeti

állam számára. Nem felekezeti embe-rekké, hanem hazafiakké kell nevelni a gyermekeket, akiket Magyarország iskoláiban oktatnak. Ebben kulminál a mi közoktatásunk programja.

Magyarország számos vidéken — saj-nos — még mindig úgy vagyunk, hogy a jó magyar hazafiak nem teremnek maguktól. Azzá kell nevelni őket az iskolákban. S amely vidéken nem ezt a löelvet tartják szemük előtt az illeté-kes tényezők, ott veszett ügy a magyar-ság ügye.

Felcsigázott felekezeti érzés a nem-zetiségi vidékeken együtt jár a nem-zetiségi kérdés kiélesülésével. Élénken igazolják ez állítás valóságát a leg-utóbbi évek eseményei. Vak az, aki nem látja, hogy például a felvidéken a pánszlávizmus karöltve jár az ultra-montánizmussal. Veszedelemes, állam-bontó jelszavak röpködnek ott szerte-széjjel.

Ki merné ily körülmények kö-zött kétségbevonni az államhatalomnak

azt a jogát, hogy tőle telhető alkotmá-nyos eszközökkel megakadályozza a kül-földről táplált nemzetiségi propagandát? Ha ezt nem tennék utódainknak jogos oka lenne arra, hogy megátkozzák azo-kat a kormányférfiakat, akik midőn még módjukban állott, nem akadályozták meg a hazaáruló áramlatok terjedését.

Az iskolában kell megvetni a lelkek-ben a magyar hazafiság fundamentu-mát. És a mely iskolákban a felekezeti czélok ezt a nagy elvet elhomályosít-ják: ott igenis éreztesse hatalmának és tekintélyének teljes súlyát a magyar nemzeti államhatalom.

Vizsont arra teljes joga van minde-nik felekezeti egyházának, hogy a vallásérkölcsös szellemet tőle telhető erővel és buzgósággal ápolja és juttassa érvényre a magyar iskolákban. Az iskoláknak ezt a jogát nálunk senki el nem vitatja és neki is akarja elvitatni. Ez az igazi kötelessége az oltár felkent férfainak, nemcsak a maguk szempont-jából, hanem az állam szempontjából

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TARCZAJA.

Shakespeare.

Ira: Megyesi Ferencz.
(Folyt.)

A puritánizmus is, mely a szinpad ellen-sége volt, csak későbbben űti fel fejét. Erzsé-bet és I. Jakab idején még szabad szellem uralkodik a kódok hazájában. Irodalom, mű-vészet fejlődő félben vannak s a szinpad nem csak a szórakoztatás, de a hazafias szellem terjesztésének eszköze.

Bár az intézmény általában kedvelt és nagyra becsült volt, a színészek még mindig bizonyos megvetésben részesültek. Nem fog-lalkozásuk, nem egyéniségük lehetett ennek oka. Hiszen a színészetet szerette mindenki, sok színészről pedig tudjuk, hogy magas mű-veltséggel bír így az éppen előbb említett Bur-badze festő, Philippe zeneszerző stb. Inkább a foglalkozással járó könnyűvérűség, mely-lyel a City előjáróit s rendőreit sokszor boss-zsaníthatták, tovább az a körülmény, hogy a színház kocsmá is volt s így az alsóbb nép-osztályoknak lármázásra, erkölestelenségre alkalmat szolgáltatott s hogy a régebb angol színházban a színészek a csöcseléssel sok baja volt, okozták, hogy a konzervatív s szí-

gorú erkölcsű polgárság a színészt, bár sze-rette, nem tisztelte s magánál alávalóbbnak tartotta. Igaz, hogy Erzsébet idejében a vi-szonyok nagyon javultak, de az ósdi feltogást kipusztítani még sem lehetett.

Másrészt azonban irigyelt pálya volt a színészi élet, mert jól jövedelmezett s szá-mos végrendelet a színészek nagy vagyoná-ról tanuskodik. A magas színvonalatogatósi díjak nem folytak telhetetlen direktorok fe-nekellen zsebeibe. A jobb színészek maguk voltak a részvényesek s a gyengébbek bizo-nyos százalék szerint osztottak a jövedelem-ben, mely a színház kiállításának végtelen egyszerűsége mellett igen nagy lehetett. Pl. Burbadze Rikárdnak évi 300 font jövede-lme volt, a mi már értékben 12000 forint aranyban.

Shakespearet tehát nem tisztán a kény-szerőség hogy egyáltalán kenyérhez jusson, hanem a dús jövedelem reménye vonta a szinpad felé, melyen ismerősei már betolyá-sos egyének voltak. A csapat, melyhez szegődött éppen akkor kezdte a közönség figye-lmét magára vónni.

Hogy az üldözésektől mentek lehesse-nek, a kor szokása szerint egy-egy betolyá-sos mágnás pártfogása alá helyezkedtek s ennek nevével viselték. Shakespeare társulata,

a Leicester gróf szolgálói“ neve alatt szerepel, később többször gazdát cserél és tagjai vé-gül I. Jakab alatt királyi színészek lesznek.

Shakespeare londoni tanonczveiről alig van adat. Valószínűleg legalul kezdte a ská-lát miglen izmos tehettsége magasabb régi-ókban utat tört magának. Ebből a korból vagy még az otthoni évekből származik első műve „Venus és Adonis“ czmtű verses elbeszélése. Egészen a kor színvonalán álló divatos verselmény Ovidius nyomán. Csak egy benne érdekes, Venus jellemének alap-mása, a temparamentum teljes uralma s fék-telen következetessége. Venus szereti Ado-nist, mert minden szépet szeretnie kell, Bir-ni akarja, Adonis viszont szerelmét, ki alig hederit reá. Előbb szép szóval csábítja, majd erőszakoskodik azután s ir s midőn ez sem használ alacsonyabb eszközökhöz sem ál-tal nyulni, csakhogy czéltját elérje. A szenvedélynek e gazdag skálája teljesen eredeti s e féktelen szenvedély, e tragikus erő az, mely Shakespeare későbbi nagy műveire már most rámutat.

Hogy Venust teszi a csábítóvá talán nincsen minden czéltzás nélkül a saját sze-relmi viszonyára.

Shakespeare tehát színészkedett még pedig úgy látszik, hogy jó eredménnyel.

is. Mert az igaz hitvallással együtt jár az erkölcs és akik ezt oltják be az ezer százezernyi iskolás lelkébe, azok nem teljesítenek kisebb missziót, mint a magyar nemzeti állam bajnokai.

Ne folytassuk tehát a meddő vitát az iskolák jellege fölött. Az egyház iskoláit senki el nem akarja venni, az állam legkevésbé. Hisz örül, ha a maga iskoláit fenn tudja tartani; 13000 egyházi iskola áll szemben 3000 állami iskolával — ez az arány megnyugtathatná az egyház legvéresebb előharcosát is. Aki rémképeket lát és harcot hirdet, az nem cselekszik sem az egyház, sem a haza javára.

Mert a magyar nép, mint államalkotó nemzet szempontjából, az iskoláknak, legyenek azok akár felekezet által fenntartottak, akár államiak, egy minden más szemponton felül emelkedő célt kell szolgálni:

Hü hazafiakat nevelni.

Ebben versenyeznek iskolaföntartók és tanítók!

Az igazságügyi miniszterhez.

A zombori ügyvéd-egylet a zombori igazságügyi palota érdekében a következő kérvényt intézte Plósz Sándor igazságügyi miniszter: úrhoz:

Nagyméltóságú Igazságügyi miniszter úr!

Kegyelmes Urunk!

Azon csodálatraméltó körülmény, hogy a „Zombori Ügyvéd-Egylet” által 1896. évi október hó 19-én Nagyméltóságod elődjéhez, nagyméltóságú Erdélyi Sándor akkori igazságügyi miniszter úrhoz intézett alázatos emlékiratunk és kérelmünk mind a mai napig elintézetlen maradt, és azon csodálatraméltó tény, hogy lehetséges a modern kormányzat háztartásában egy nagyfentőségű és égető szükséglet képező

mert tudjuk, hogy saját darabjainak előkelő király- és apaszerepeit maga játszotta, sőt, többször a királyné előtt is játszott. Egy fennmaradt adoma szerint, egy ilyen alkalommal a királyné őt különösen ki akarván tüntetni, felment a színpadra s leejtette előtte keztyűjét. Shakespeare, ki IV. Henrik czinszerepét játszotta udvariassal visszanyújtotta ezt a rögtönzött mondas kísérletében: „Megállunk magas törekvésünkben, hogy felvegyük kis hűgön keztyűjét.” IV. Henrik tudvalevőleg bátyja volt Erzsébet dedapjának. Az elért sikerek Shakespeare színészi tehetségének fényes bizonyítékai. Mert nehéz feladata volt ám a XVI. század angol színészenek. A színház felkoralakú, köröskörül fódótt páholyok, közepe fódellen tér, hol a csöcselék dözsöl; a színpad kissé belenyulik a nézőtérbe és egészen pusztá. Egy kifüggesztett tábla jelzi a cselekmény helyét. Háttal, a kulisszák helyén, a legelőkelőbbek ülnek. A sűgő oldalról csak egy-egy szót sughat. A közönség figyelmét tehát semmi sem osztja meg, teljesen a színészre irányul, ki — ha rosszul játszik, meg is linchel. E körülmények erős színészi individuumokat nevelhettek s ilyen volt bizonyára Shakespeare is.

(Folyt. köv.)

ügyről teljesen megfelelkezni, — indítja a mély tisztelettel aluirt „Zombori Ügyvéd-Egylet”-et arra, hogy újlag felemeljük szavunkat azon ügy érdekében, mely úgy az igazságszolgáltatás itteni eszközésére, tekintélyére és modern létére, mint a jogkereső közönségre nézve és a tekintélyes számú zombori ügyvédekre is létkérdés.

Ezen fontos és életbevágó kérelmünk a zombori törvénykezés helyiségi mizeriáinak szanálásában kulminál.

Már az olyan meddő eredményű előbbi emlékiratunkban konstatáltuk, hogy igazságügyi intézményeinknek minden irányban tapasztalható öröndetes fejlődésével párhuzamosan érvényesül ország-szerte az törekvés is, hogy igazságszolgáltatásunk legfontosabb szervei: a királyi bíróságok, mindenütt a modern törvénykezési eljárás igényeinek, a megfelelően gyarapodó ügyforgalom sürgető kívánalmainak s a jogszolgáltatás tekintélyének egyaránt megfelelően hivatali elhelyezést nyerjenek.

Hazánk nagyobb városainak egész sora díesekszik részint a magas kormány, részint a törvényhatóságok áldozatkészségéig folytán remekbe épült törvénykezési palotákkal, de a hol ilyen paloták hiányoznak is, — mindenestre gondoskodva van arról, hogy a bíróságok legalább is alkalmas, tágas, világos, különálló helyiségekkel rendelkezzenek.

Es ezért emeljük fel Nagyméltóságodhoz kérés szavunkat, mert Zombor város sajnálatos kivételt alkot e tekintetben s mert Zombor városban nem hogy külsőleg is imponáló, díszes palota szolgálna az igazságszolgáltatásnak lakhelyül, — de még alkalmas helyiségek sem állanak a kir. bíróság rendelkezésére és Justicia keskeny, szűk és sötét, alig hozzáférhető zugokban kénytelen összehúzni ily módon benított tagjait!

A zombori kir. járá bíróság még ma is azon alkalmatlan és annyiszor szűknek bizonyult helyiségekben kénytelen megülődni, a melyekbe több mint egy negyed század előtt (29—30 éve, bizonyára akkor is ideiglenesen és a közeli kedvezőbb elhelyezés lehetőségének reményében költözködött be és tekintve úgy az ügykör növekvését, mint az azóta minden irányban tapasztalható haladást, merjük mondani, hogy ma a helyiség-vizonyok számszorta lehetetlenebbek, tarthatatlanabbak és szegényteljesebbek, mint valaha!

Igyekeznünk fogunk nagyméltóságod elé az itteni helyiség-mizeriáknak lehetőleg hű képét rajzolni, mert nagyméltóságod megismerve és tudomásul véve az itteni állapotokat, — biztosan hisszük, — hogy bölcs belátásával és nagy jóakarattal módot fog találni a bajok orvására.

Kegyelmes Urunk!

A zombori kir. Járásbíróság a királyi bíróságok felállításá óta a mai napig, tehát 30 éven keresztül, a zombori városháza régi, rozoga épületének délnyugati szárnyán, az emeleten van elhelyezve. Egész 1896. október hó 1-éig az 1 ítéletábrai bíró, 1 járásbíró, 3 albíró, 1 jegyző, 1 joggyakornok, 4 írnök és megfelelő számú díjnok, valamint két hivataloszolga, szóval az egész járásbírósági személyzet itt a városháza emeletén 7 szűk és homályos szobában volt összehúszolva. A hivatalnok volt előszobája, melyen azelőtt egy hivataloszolga asztala állott, a személyszaporítás óta a legelfoglatabb sommás bírónak képezi tárgyaló termét. A szoba, mely előszobának is tulságos szűk volt, most tárgyaló terem, melyben a bíróság asztalán kívül öt embernél több be nem fér. Az ügyvédek és a jogkereső közönség egymás lábát tiporják le a be- és kifurakodásnál, s az az egy ablak, melynek homályos üvegén gyér világosság ömlik a szobába, hivatatosítja a fogast, télnék idején, hűvös időben ide tévén úgy a a bi-

róság, mint az ügyvédek kabátjaikat és kalapjaikat.

Mennyire sörtő e látvány a jogszolgáltatás tekintélyére nézve! Látni az ügyvédeket, kik az épen kihallgatás alatt álló tanuk phallanxja között küzdik magukat ököllel, könyökkel a bíró asztaláig, látni a bíróság jobboldalán levő ablakban a törvénykezés taktorainak, az ügyvédeknek és a feleknek „garderobe”-ját, — oly látvány, mely alássa úgy a jogszolgáltatás, mint a bíróság iránti köteles tisztelet talpkövet!

A hideg, fűtellen és kőcokzákkal kirakott folyosón a varakozó felek száza szorongnak; hideg teleken dermesztő levegő van e folyosón, hol a felek néha órák hosszú során át kénytelenek fagyoskodni, míg a folyosón áthaladó ügyvédek, hivatalnokok csak nehezen küzdhetik át magukat a bundák és szűfők hatalmas tömegén, melyek a feleket védik a megfagyás ellen!

Es ez csak a téli kép. Nyáron még rosszabb a helyzet. A bírósággal egy folyosón egészen közel elhelyezett félreeső helyek bűze nyáron miazmákkal tölti be a levegőt, úgy hogy az nemcsak tűrhetetlen, de egyszersmind az egészségre is veszedelmes.

Hogy mindez nem igen szolgál a bíróság iránti tisztelet épülésére, azt bizonyítani is fölösleges.

Az összes segédhivatalok, az iktató, a kiadó és levéltár, mely maga két szobát tölt meg, két szobában szorult össze, s mivel másutt hely nem akadt, a leirók is itt kaptak helyet.

1896. évi október hó 1-én — már elviselhetetlen lévén ez az állapot, újabb ideiglenes intézkedéssel két járásbíró hivatal-szobája egy távolos földszintes magán-házba helyeztetett át, a hol két szoba és egy előszoba épületetett ki e célra, míg a városháza épületében így nyert két szobát az iktató- és kiadóhivatal foglalta el, a bírák szobájá változatlanul maradt.

Az újonnan a Késmárky-féle magán-házban, a városházától jó távolra eső két új szoba a két bírónak szolgál tárgyaló termül, az előszobába pedig a megfelelő jegyző iroda hurezközdött. Hogy pedig a jegyzői iroda munkájában ne zavartassék a felek által, az amugy is elég kicsi előszobában fa-fallal elkülönítettett egy darab, a bírák ajtájához vezet, nem egész 1 méter széles, illetve keskeny folyosót alkotva, melyen két ember egymás mellett el nem fér, és ki- és bejárásokról erősen kell szorongni.

A jogkereső közönség helyzete itt még rosszabb, mint a városházán, a hol legalább folyosón kell várakozniok, — itt a kapu alatt, az időjárásnak teljesen kiszolgáltatva, esőnek, szélnek, hónak martalékkal dobva ácsorognak a hideg teli napokon epűgy, mint a legnagyobb nyári forróságban a felek s ha figyelembe vesszük, hogy az ide áthelyezett bírák egyike a fenytető ügyek elintézője, elképzelhető, hogy a felhívások idején milyen emberáradat hőmpölyög a nyílt kapualja alatt, mely áradat behullámszik az 1 méter széles folyosón át a bírák szobájába, lehetlenné téve a be- vagy kimenetelt, ellálva az ügyvédek előtt az utat, kik csak nagy fizikai erőlködés után képesek kalapozsgyűrű, végigdörzsölve számtalan parasztember nem épen kifogástalan tisztaságú ruháján, küzdve szemközti jóvőkkel, — a bíró szobájába jutni, hol azda a felhívásokról nem egyszer lekéstek!

Kegyelmes Urunk!

Ez a mai helyzet. Járásbíróságunk nem egy, hanem két teljesen alkalmatlan, czelszerűtlen, szűk és a bíróság tekintélyéhez méltatlan helyiségben van elhelyezve. Hogy ez a helyzet tarthatatlanlyeg ez a helyzet egy a jogkereső közönség jogos érdekei, mint a bíróság tevő-

kenységének zavartalan menete szempontjából, mennyire hátrányos, — az elmondottakból kiáztatják.

Megemlítendőek tartjuk, hogy a zombori kir. Tüvérendiség Bács-Bodrogh vármegye székházának díszes épületében, — tehát egy harmadik helyen — talált kényelmus és modern igényeknek mindenben megfelelő otthont. Számtalan kísérlet történt, hogy a kir. Járásbíró is ugyan-ezen épület egy más részébe helyeztesse, de mindmégannyi törekvés a vármegye irányadó körének elutasító magatartásán hajótörést szenvedett; ma már kényelemelek vagyunk ezen tervünk keresztülvihetőségének lehetetlenségét belátni s bár sajnálattal, belenyugodni abba, hogy törvényszékeknek és járásbíróságunknak egy épületben való egyesítése meg nem valósítható.

(Vége köv.)

Hírek.

* **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Völggyi János zombori adóhivatali segédet a gyöngyösi adóhivatalhoz ellenőrre nevezte ki. — Báró Vojnits István főispán Nemes Samu zombori járási első osztályú irnokot vármegyei központi irnokká, ennek helyébe Dekker József központi rendszerinti díjnokot járási első osztályú irnokká és végül ennek helyére Kecskeméty Elek irodai gyakornokot központi rendszerinti díjnokká nevezte ki.

* **A zombori Sport-Egylet új alapító tagja.** Ertl István, bajai nagybirtokos 100 koronával a zombori Sport-Egylet alapító tagjai közé lépett.

* **Iskolaszéki gyűlés.** A zombori róm. kath. iskolaszék folyó hó 6-án, szerdán d. u. 3 órakor gyűlést tart. — A mikor fontosabb tárgy kerül szőnyegre, ez közölte lesz a meghívón. A szerdán tartandó gyűlés meghívóján ez a közölt tárgy: „A megtámadott 72/1900 számú határozatnak főszenzékli elintézése.“ Ezt a megtámadott határozatot Temunovics János igazgatói helyettes feljelentésére hozta az iskolaszék; — arra a gyűlésre pedig, — a mely a múlt év novemb. havában tartottat, a következő tárgy volt közölte: „Lévay és Szántó tanítók ellen fegyelmi vizsgálat megindítása.“ A mit ez ügyben 72. szám alatt határozott az iskolaszék, — értesülésünk szerint megtámadták, illetve megfélembőzték a nevezett tanítók, a kiket a közönség eddig előnyös oldalról ismer, — sőt megtámadta dr. Donozolovics Vilmos iskolaszéki tag is, a ki a határozat hiteltelisége ellen emelt panaszt. Most a főszenzékli döntött ez ügyben, — és igazán kíváncsian várjuk, mint döntött a többszörsen megtámadott határozat felett, a melynek alapját képező okok kiszivárgását — úgy látszik — nagyon gondosan őrizték mindekkoráig, lehet, hogy nem ép a két tanító érdekében.

* **Országos vásár.** Zomborban a tavaszi országos kirakó és állatvásár folyó hó 24-én és 25-én lesz megtartva, mely vásárra az ország bármely vérszentes vidékéről származó egészséges állatok: marha, ló, és juhok felhajtathók.

* **Szabad Lyceum.** A városháza nagytermében Lendei Adolf egyetemi tanár betegsége folytán dr. Duchon János tart felolvasást ma délután 4 órakor a bakteriumokról.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága márczius hó 9-én délután 3 órakor rendes ülést tart.

* **A mai Vörösmarty emlék-ünnep.** A zombori állami főgimnázium

kitűnő tanári kara az intézet növendékeivel ma délelőtt tizenegy órakor a városháza nagytermében a „Szózat“ lánglelkű költőjének emlékezete iránti hazafias, kegyeltes hódolatul, a kebelben fenálló jótékony és önképző-egyesületek javára „Vörösmarty emlékünnepe“ rendez, melyre a növendékek szüleit és a tanítás ügybarátait tisztelettel meghívja. Belépti díj 2 korona. Felülvezeteket a jótékonyvezelőre köszönettel fogadnak el és hirlap útján nyugtázzák. Az ünnepély változatos és szép műsora a következők: 1. Kéler, Magyar vjgáték nyitány. Előadja az ifjuság zenekara. 2. Szózat. Vegyeskar zenekarkísérettel 3. Rendületlenül. Arany Jánostól. Szavalja Orschelbacher Károly VIII. oszt. tanuló. 4 a) Field, Melancolie. b) Hubay, La source. Előadja: Nickl Alfréd VII. o. t. zongorán és Drescher Sándor IV. o. t. hegedűn. 5. Vörösmarty emlékezete. Felolvasás. 6. A vén cigány. Dallama Bereczkítől Vegyeskar. 7. Gaal F., I. Rapsodia Zongorán játsza Nickl Alfréd VII. o. t. 8. Szép Ilonka. Melodráma. A költemény Vörösmarty Mihálytól, zenéje Erney Józseftől. Szavalja Hernádi Lajos VIII. o. t. kiskér. Treer János VI. o. t. ezimbalmon és Feldmann Béla IV. o. t. hegedűn. 9. Főthi dal. Dallama Therntől. Vegyeskar zenekarkísérettel. — Főtétlen dícséret illeti a főgimnázium derék tanári karát, mely erkölcsileg támogatja és előmozdítja a nevelésre-bizott ifjuságnak a nyilvannosság előtti szereplését, dícséret illeti különösen azért, hogy ezt a halhatatlan költő áldott emlékezetének szenteli. Közönségünk bizonyára szívvel lélekkel fog részt venni és megjelenni a jövő reményeinek ezen szép, kegyeltes ünnepélyén.

* **Megyei közgyűlés.** Bács-Bodrogh vármegyei törvényhatóság bizottsága márczius hó 9-én délelőtt 9 órakor rendes ülést tart.

† **Gyászhir.** Penninger Karolina, a zombori övöképző növendéke, Penninger József rigyiczai kántorantitő leánya. február 25-én Rigyiczán elhunyt. Az elhunyt Rigyicza községe nagy részvétellel kísértette sírjához.

* **Királyi elismerés.** Ófelsége a király a párisi kiállítás körül szerzett kiváló érdemeiért Gromon Dezős v. b. t., honvédelmi államtitkárnak legfelsőbb elismerését fejezte ki.

* **Sertésvész Zomborban.** A főkapitány közölte teszi, hogy a város területén felmerült sertésvész betegség miatt a m. kir. földművelésügyi miniszterium által kibocsájtott és érvényben levő 9300. számú rendelet alapján alulirt naptól számítva, midőn a város egész területére nézve a zárlatot elrendelte, a hivatkozott számú rendeletből kifolyólag tudomására hozza a lakosságnak, hogy a zárlat feloldásáig, sertéseket a piacra felhajtani avagy a közüs legelőre kihajtani tilos. Le nem zárt (vérszentes) szállásokból, udvarból, majorból, pusztáról származó sertések a tulajdonos birtokában levő magánlegelőkre a község határain belül kihajthatók, valamint meg van engedve a le nem zárt (vérszentes) szállásokból, udvarokból, majorból pusztáról származó sertéseknek a város határain belül való forgalma is. Sertéseket a város határából más községbe szállítani csakis hatósági engedély útján lehet. Más törvényhatóságok területére, tehát a város határából bármely községbe történő szállításánál az engedély kiadására, a rendeltetési törvényhatóság első tisztviselőjének (alispán vagy polgármester) előzetesen kieszakölendő hozzájárulásával a polgármester úr illetékes.

* **Sorozás vármegyénkben.** Az általános sorozás vármegyénk területén a következő sorrendben fog megtartatni. Az apatini járásban: márczius hó

11, 12, 13, 14, 15; polgári elnök: Karácson Gyula alispán. — A zombori járásban: márczius hó 18, 19, 20, 21, 22; polgári elnök: Karácson Gyula alispán. — A bácsalmási járásban: márczius hó 26, 27, 28, 29, 30. április hó 1; polgári elnök i. ifj. Vojnits István főjegyző. — A baja; járásban: április hó 9, 10, 16, 17, 18; polgári elnök: ifj. Vojnits István főjegyző. — A b. topolyai járásban: márczius hó 2, 4, 5, 6, 7; polgári elnök: Lativovits Géza vm. b. tag. — Az ó-becsei járásban: márczius hó 26, 27, 28, 29, 30; polgári elnök: Lativovits Pál vm. b. tag. — Zenta városában: április hó 2, 3; polgári elnök: Mihályi János id. ny. árvaszéki elnök. — A zentai járásban: április hó 10, 13, 16, 17; polgári elnök: Mihályi János id. ny. árvaszéki elnök. — A palánkai járásban: márczius hó 14, 15, 16, 18, 19; polgári elnök: Pribil Ernő vm. főjegyző. — A hódásághai járásban: márczius hó 21, 22, 23, 26, 27; polgári elnök: dr. Molnár Károly vm. b. tag. — A bácskurai járásban: márczius hó 29, 30, április hó 1, 2, 3; polgári elnök: dr. Molnár Károly vm. b. tag. — Az ujvidéki járásban: április hó 10, 16, 17, 18, 19, 20; polgári elnök: Lativovits Géza vm. b. tag. — A zsabolyai járásban április hó 23, 24, 25; polgári elnök: Bertolino Sándor tb. főjegyző. — A titeli járásban: április hó 27, 29, 30.

* **Kirendelés.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Freund Ede dr. ügyvéd, Ujvidék székhelyével, az ügyvédekről vezetett lajstromba felvette, Torday Kálmán ó kanizsai és Pavlovits Jenő dr. zombori lakos ügyvédet pedig elhalálozásuk következtében az ügyvédekről vezetett lajstromból törölte és az elbűnbék iródája részére ügygondnok Löbl Nándor dr. ó-kanizsai, az utóbinak részére pedig Konyovits Dávid dr. zombori lakos ügyvédekét rendelte ki.

† **Halálozás.** Özv. Braunhoffner Ferencné folyó hó 24-én életének 70-ik évében meghalt. A család elhunytáról a következő gyászjelentést adta ki: Auliro-takugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentik szeretett és felejtethetlen édes anyjuk illetve nagyanya, testvér és anyós özv. Braunhoffner Ferencné szül. Heimbürger Katalin folyó évi február hó 24-én reggel fél 7 órakor, rövid kínos szenvedés után életének 70-ik évében történt gyors, váratlan elhunytát. A bodogult földi maradványai február hó 25-én d. u. 2 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig hétfőn február hó 25-én d. e. 10 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatatni. Racz-Militics, 1901. évi február hó 24-én. Nyugodjék békében! Braunhoffner Anna férj. Heine Ferencné, Braunhoffner Antonia férj. Bene Istvánné, Braunhoffner Katalin férj. Gebhard Györgyné, Braunhoffner József, gyermekei. Heimbürger János Heimbürger Bernát, özv. Oberst Antalné szül. Heimbürger Anna, testvérei. Braunhoffner Ferencné szül. Rubind Anna, Braunhoffner Józsefné szül. Kákonyi Erzsébet, menyéi. Heine Ferencz Bene, István, Gebhard György, vejei. Braunhoffner Béla, Jenő, Imre, Anna, Valika, Erzsike, Heine Irén férj. Baký Pálné, Heine Krisztina Ferencz, Iona, Nellike, Anna, Mariska István, Adél; Bene Jolán és Béla; Gebhardt Vilma és Ferike, unokái.

* **Anyakönyvezető.** A belügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök Róth András községi irnokot a gákovai anyakönyvi kerületbe anyakönyvezető helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötéssel való közreműködéssel is megbizta.

† **Perczel Miklósné halála.** Bonhádi Perczel Miklósné szül. borsódi Latinovits Hermína bonyhádi Perczel Miklós, 48-as honvédezeres, Baranya vármegye volt főispánjának neje tegnap reggel Baján elhunyt.

* **Általánosan elismerik** úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakra háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillaggyű répmagjai ritkiják parjúkat és össze nem tévesztendő más utánzott hasonló védjegyű, de nem impregnált répmagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulthatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekedzenek, ha megszükségüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

* **Fölpofozott áll. anyakönyvvezető.** Február hó 25-én este vígan biliárdozott együtt, Sch. J. magy. kir. áll. anyakönyvvezető és K. M. takarékpénztári könyvelő. A két jó barát között játék közben egy kis nézet eltérés támadt. Ugyanis K. azt mondotta Sch-nek, hogy egy poent jogtalanul írt föl; erre Sch. kikérte ezt magának; de K. tanuk előtt fenntartotta előbbi állítását; Sch-nek, tanuk előtt a válasza az volt, hogy K., „egy nagy számú.” Erre a megsértett K. — ki tartalékos hadnagy — azzal felelt, hogy Sch. barátját pofon ütötte, Rövid dulakodás után a becsületében erősen megsértett anyakönyvvezető, kinek ereiben kék vér folyik, lévén ő nemesember, fogta a kabátját és eltávozott. A takarékpénztári könyvelő pedig, mint a ki dolgát jól végezte, újságot fogott és olvasott. De ez a csendes állapot nem tartott soká, mert Abonyi vendéglőnek acetylinnel kivilágított termeiben megjelent a pofon ütött anyakönyvvezető, azonban nem egyedül; hanem magával hozta bátyját — aki foglalkozására nézve községi képviselő — lévén O-Kanisán ez is egy neve a foglalkozásoknak és egyenesen neki rontottak a védtelenül ülő, mit sem sejtő könyvelőnek és pálczával, székkel, kézzel agyba főbe verték, és talán még most is verné a tülbőlzött testvér pár, ha Dr. Löbl ügyvéd közjük nem lép és azt nem kérdi tőlük, hogy uri emberek is szoktak így verekedni? Polytatása a dolognak a zentai kir. járásbírósnágnál lesz.

† **Latinovits Gyula halála.** Borsódi Latinovits Gyula, a bajai járás főszolgabírája folyó évi február hó 26. napján életének 64-ik évében Baján elhunyt. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: „Mély fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, a legjobbj férj és szerető testvér, illetve nagybátyja borsódi Latinovits Gyula urnak, a bajai járás főszolgabírája, vármegyei törvhat. bizottsági tag kéz és váltó-ügyvédnek f. évi február hó 26-án este fél 9 órakor, életének 64-ik, több évi boldog házasságát s a haldokló szentségének ajtatos felvétele és hosszas szenvedés után az Urban történt gyász elhunytát. A boldogult hült tetemei f. évi február hó 28-án délután 4 órakor fognak a Szt-Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni: Az engesztelő szentmise-áldozat lelke üdvéért március hó 1-én reggel 9 órakor fog a Szt-Rókus kápolnában a Mindenhatónak bemutatni. Baja, 1901. február 27. Aldás és béke lengjen a drága hamvak felett! Özv. borsódi Latinovits Gyuláné szül. Horváth Julia, neje. Özv. Kardosfalvi Kardos Jánosné szül. borsódi Latinovits Emma, testvére. Springer Lajosné sz. Kardosfalvi Kardos Gizella, Eiman Jánosné sz. Kardosfalvi Kardos Blanka, unokahugai. Springer Lajos, Eiman János, unokasógorai. Kardosfalvi Kardos József, Eiman Ödön, unokaöccsei” — A bajai járási tisztikar gyászjelentése így

szól: „A bajai szolgabírói járás tisztikara mély fájdalommal jelenti borsódi Latinovits Gyula urnak, a bajai járás főszolgabírájának, Baes-Bodrogh vármegyei törvhat. bizotts. tagjának folyó évi február hó 26-án esti fél 9 órakor hosszas szenvedés után, életének 64-ik évében történt gyász elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 28-án délután 4 órakor fognak a Szt-Rókus sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Baján, 1901. évi február hó 27-én. Béke hamvaira! Temetése nagy részvét mellett történt.

† **Gyászshir.** Kaptuk a következő gyászjelentést: Dr. Fárnek Dezső és neje Ácsádi Margit a maguk és az összes rokonság nevében fájdalommal és megtört szívvel tudatják egyetlen kis leányuknak Margitkának élete harmadik évében, február 28-án történt elhunytát. A boldogult hült tetemei március hó 1 én d. e. 11 órakor fognak a r. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli r. k. sírkertben örök nyugalomra tetetni. B. Topolyán, 1901. február hó 28-án. Aldás emlékére!

* **Csodaszámba megy** azon rendkívüli jó hatás, melyet a csusz és közvényes bántalmakban szenvedők érnek el a híres Zoltán féle kenőcs használatával. Oly betegek, kik már 15—20 év óta szenvednek és fürdőket s különféle szerek eredménytelenül használtak e szer néhány-szori használatát által meggyógyultak. Uvegye 2 kor. Zoltán B. gyógyszertárában Bpest V. Sétány-utca.

* **Lopás.** Grukovits Jása, golubincei lakos vonaton jött a temerini vásárra. Az újdíeki pályaudvaron sokáig kellett az érkező vonatra várakoznia, és így a vasuti vendéglő III. osztályába ment, hol pár pohár sört fogyasztott el. Fizetésre került a sor, pénztárcájából számláját kiegészítette és a tárcát a térdére tette. Közvetlenül a vonat indulása előtt nagy tologlás volt a vendéglőben, Grukovics Jása is felkelt helyéről és a tárcát a földre esett. Rozak Adolf pincér-tanonc ezt észrevette, a tárcát felvette és azt elrejtette. Csakhogy Grukovics Jása észrevette a hiányt, a tárcát keresése indult és minthogy azt meg nem találta rendőrt hívott, ki viszont a rendőrséget értesítette és a nyomozást megindították. Csakhogy meg is találták a tárcát Rozak Adolf szobájában. A tárcában még 53 ft 88 kr. volt. A vizsgálatot a tolvaj pincér ellen megindították.

* **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bizonyára van olvasónk között több fiatal ember, ki annak idején tanulmányait felbengyáta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik az országzserte kintőni hírvének örvendő Lichtblau Albert-féle miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam; tanbizottság: eddet Draugentz János ny. m. kir. honvédezeres és Mayer Adolf ny. cs. és kir. őrnagy, melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészütségükre való tekintet nélkül rövidesen megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Lichtblau Albert igazgató Debreczenben.

× **Physalis Franchetti. Az óriási ananász-cseresznye.** Kínából származik és 8 év előtt lett Európába hozva e bájos és sok évig kitarló, szabadon téálló növény mely pompás és feltűnő kertidész épügy mint gyümölcsöt termő növény. Mindig kedveltük és igazi csemegeknek tekintettük az apró ananász-cseresznyét, — Physalis edulis — melyet uri asztalokon már vagy 30 év óta ismerik,

Jeruzsálemi cseresznyének is szokás nevezni ez igen kellemes, pikáns és édes ízű gyümölcsöt. Vele minden tekintetben azonos az új „Franchetti”, csak hogy gyümölcsei háromszor akkoraik és nagy skarlátpiros hüvelyekkel vannak beborítva. A hüvelyek alakja igazán hasonlítanak a kínai lampionokhoz, miért is „Kínai lampionnövény”-nek nevezzük. A gyümölcsöket a gyökük meg a hüvelyekben addig, a míg élvezni akarjuk, Leszedhetjük a gyümölcsöket augusztustól november kezdetéig s akkor jó részét el is tehetjük tavaszra, mivel igen jól tartósak. Izük zamatos, pikáns és édeskés-savanyús. Termelhetjük ez óriási ananász-cseresznyét kétféleképpen; vagy a gyökereket elültetve vagy a mag kivételése által. A gyökereket ősszel és tavasszal lehet elültetni — egyszerűen befedtetjük a földre oda, a hová kell. Igen hamar megfogamzanak, már az elültetés után való első évben hoznak gyümölcsöt s igen sok, ha csak nem örök időkre kitaratnak. A magot tavasszal vetjük el; a magból novelt növények szintén már az első év őszé felé loznak gyümölcsöt hozni. Ugy magot mint gyökereket bármely nagyobb magkereskedésben lehet beszerezni.

Csarnok.

Adatok a zombori Sport-Egylet történetéhez.

1887.

1887 a zombori Sport-Egylet megalakulásának az esztendeje. Megalakításának a szükségességét egy párbaj leirhatatlan előzményei érlelték meg alapítóinak a lelkében. A ségedek ugyanis a sértések szanalásául: kardpárbajban állapotok meg. Az ellenfelek azonban teljesen járatlanok lévén a kardforgatásban; többször haladékok kértek a vivás titkainak a megismerésére. A párbaj végre is az egész város legnagyobb érdeklődése között esett meg.

Ekkor vált legelőször erős meggyőződésé nálunk, hogy emberbaráti kötelességet teljesít az, a ki a sport művelését lehetővé teszi vagy pedig előmozdítja. Fennebb hangoztatta akkor a város intelligens ifjúsága azt a régi igazságot, hogy csakis a rendszeresen üztött sport nyújt némi oltalmat a párbajok esélyei és a testi edzésben felnőtt ühitt ellenfél támadásai ellen.

Az általános felbuzdulásnak első következménye az volt, hogy többen „a tornászati művelésére” a Szelenose külvárosban, az Apolló-utczában lévő Thurszky-féle házban helyiséget szemeltek ki és azt a legszükségesebb tornászati eszközökkel ellátták. A jelentkezőknek 1887. évi április hó 15 én rendelkezésére bocsajtották. A mozgalom vezetői látván a nagy érdeklődést: elhatározták, hogy azonnal rendez egyesületet alakítani és az alap-szabályok kidolgozása céljából bizottság kiküldésére és az ideiglenes tisztikar megválasztására: 1887. évi április hó 17 ének, egy vasárnapnak délutáni 3 órájára, az Apolló-utczában lévő helyiségbe érkekezetlet hivatkozott össze, a melyre, mint már tornász tagok, a következők voltak hivatalosak:

Bieber József, Dekker Pál, dr. Drakulics Pál, Gajcsinovits István, Jakobsits János, Karvázy József, Késmárky Béla, Kikindai Aladár, Kósa János, dr. Lovász Márton, Maizen Alajos, Mattyasovszky Emil, Mattyasovszky Dezső, Mayer Károly Leó, Mihályovits Kornél, Mihályi Ernő, dr. Molnár Károly, Paul Kálmán, Pribil Ernő, Putnik Rezső, Poppovits Miklós, dr. Rátay József, Raab Béla, Szebold Károly, Schlagger Gyula, Stvrteczky Aladár, Staudacher József, Szemző Károly, Szilágyi Elemér, Tápay István, Trischler Ferenc,

Vécsey Károly, dr. Vojnits István, ifj. Vojnits István és Zákó Milán.

Ez az értekelet hosszas és alapos tanácskozás után elhatározta, hogy a sport minden irányban való művelésére megalkítja a Sport-Egyletet. Az alapszabályok kidolgozására az értekelet bizottságot küldött ki, az ideiglenes tisztikart pedig a következőképpen alakította meg: elnök: Schlagetter Gyula, titkár: Dekker Pál.

Az alapszabályok kidolgozására kiküldött bizottság 1887. évi május hó 18-án készült el feladatával.

Az alapszabályokat a belügyminiszter azzal a záradékkal hagyta jóvá, hogy kiskorú egyének csak gyámi vagy szülői bejegyzéssel lehetnek az egyesületnek tagjai.

Az alapszabályok első §-a a következőképpen írja körül az egyesület feladatát: „Az egyesület feladata, a Sportot minden irányban fejleszteni, különösen időközönként Zomborban, esetleg a vidéken versenyeket rendezni, — a versenyzők ösztönzésére tiszteletdíjakat felajánlani, a tagoknak alkalmat nyújtani, hogy magukat a testgyakorlatokban kiképezhessék.”

Az alakuló közgyűlés 1887. évi október hó elsején délután 5 órakor tartott meg a Thurszki-féle házban.

A közgyűlést Schlagetter Gyula elnököl, a jegyzőkönyvet pedig Dekker Pál vezette.

A közgyűlés kimondta a megalakulást és tiszviselőkké a következőket választotta meg: elnökké: Schlagetter Gyulát, alelnökké: Késmárky Bélát, titkárra: Dekker Pált, pénztárossá: Raab Bélát, szertárossá: Jakobets János, orvossa: dr. Rátay Józsefet, ügyésszé: Pribil Ernót, választmányi rendes tagokká: Bieber Józsefet, dr. Drakulics Pált, Karvázy Józsefet, dr. Lovászi Márton, Mihájlovs Kornélt, Szemző Károlyt, dr. Molnar Károlyt, Vojnits Istvánt, Szláv Elemért, Gajcsinovic Istvánt, Kikindai Aladárt és Zákó Milánt. — Póttagokká pedig: Csicsáky Mihályt, Trichler Ferencet, Putnik Rezsőt és Matyasovszky Emilt.

A házszabályok alkotására egy bizottság küldetett ki, melynek tagjaivá: az egyleti elnök, az egylet titkára, Mihájlovs Kornél, dr. Lovászy Márton, Kikindai Aladár és Pribil Ernó választottak meg.

Az egyesület első néhány hónapja a legpompásabb sportképeket tárja elénk. Sziertornázás, vívás, vitörözés és egyéb gyakorlatok vannak napirenden az egyesület helyiségeiben.

Az 1887. évi október hó 23 án megtartott választmányi ülésen elhatározott, hogy tornatanáruul Demetrovics Sándort szerződötti az egyesület, a ki hetenkint négy órán át vívásra is köteles a tagokat oktatni.

A gazdasági bizottság tagjai: Késmárky Béla (mint elnök), Kikindai Aladár és Mihájlovs Kornél voltak.

1887. évi, március hó elsejétől, december hó 31-éig 661 forint 69 krajczár volt az egyesület összes bevétele, a kiadása pedig 629 frt és 15 kr. 1887 végén tehát 32 forint 54 krajczár középpénze volt az egyesületnek.

Az előleges kiadások fedezésére a tagok 150 forintot vettek fel a zombori tereképzőházban váltóra.

Az egyesület ez alatt az idő alatt 14 forint 40 krajczár ki tornagyűlésként, 51 forint 92 krajczár vívószerekért, 25 forint 20 krajczár keztyűkért.

A „zombori Export-Gőzmalom”

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívtnak a folyó évi márczius 10-én, vasárnap délelőtti 10 órakor a vállalat irodahelyiségében tartandó

VII. rendes évi közgyűlésre

Napirend:

1. Két részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő bizottság jelentése, az 1900. évi mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. A nyereség hovatfordítása feletti határozathozatal és az osztalék megállapítása.
4. A felügyelő bizottság kiegészítése.
5. Az igazgatóság kiegészítése.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni kívánnak, az alapszabályok 12. §-a értelmében*) tartoznak **részvényeiket a szelvényekkel** együtt, **legkésőbb szerdaig f. évi márczius 6-áig** a társaság pénztáránál letéti elismervény ellenében, mely egyuttal belépti jegyül szolgál, letétbe helyezni. Ugyanott az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, a mérleggel együtt a t. c. részvényesek rendelkezésére áll.

Zombor, 1901. márczius hó 1-én

Az igazgatóság.

*) Az alapszabályok 12. §-a: „Minden részvény a tulajdonosnak a részvénytársaság közgyűlésén szavazati jogot biztosít azon esetben, ha a részvény a szavazati joggal ömni kívánó tulajdonos nevére a társaság részvénykönyvébe legalább 2 hónappal előbb bejegyeztetett és a meghirdetett közgyűlést megelőző 5 nappal a részvénytársaság pénztáránál letéteményeztetett.

25 nél több szavazatot azonban egy részvényes sem gyakorolhat, sem személyesen, sem mint meghatalmazott, sem mint meghatalmazó.”

VAGYON		MÉRLEG-SZÁMLA 1900. december 31-én.		TEHER	
Telek és malomépületek	310720 60	Részvénytőke	600000 —		
Lakház és irodaépület	37767 74	Elsőbbségi részv.-tőke	310000 —		
Malomberendezés, kutak és vízvezeték	417115 18	Értékesök. tartalékalap	33072 60		
Vízvezetési csatorna	6794 96	Elfogadványok	516077 90		
Ipari vagány	22159 86	Hitelezők	11922 49		
Szerelv. és iroda-berend.	18823 43	Ovadékok	116452 08		
Villamos világítás	7375 54	Fel nem vett osztalékok	624 —		
Szabadkai ház	5033 18	Munkássegély a ap	3625 94	459775 01	
Buza és őrleménykészlet	339467 06	Nyeresség		100836 17	
Zsákkészlet	22188 60				
Szén és anyagok	21420 56				
Készpénz	6629 81				
Póstatakarékpénztárak	46102 68				
Letéti értékpapírok	86400 —				
Utánvét. és tárczaváltók	47213 84				
Adósok	220766 67				
Követelések bankoknál	44666 97				
Átmeneti tételek (kamat és biztosítási díj)	6964 50				
Veszteség (ered 1897. évből)	25000 —	169261 18			169261 18
		169261 18			169261 18

TARTOZIK VESZTESÉG- és NYERESÉG-SZÁMLA 1900. decz. hó 31-én. KÖVETEL

Üzemköltségek, adó, biztosítás	216237 72	Brutto nyereség	317073 89
Nyeresség mely felhasználandó:			
1897. évről lenmaradt veszteség leírására	25000 —		
Elsőbbségi részv. 1898/9. évre esedekes szelvényeinek bevált.	23250 —		
Behajthatlan követelésekre	9858 59		
5% javadalmas tartalékalapja k. 23250 után	1162 50		
Igazgat. tagok tiszteletdíjaira	2082 —		
Felügyelőbizottsági tagok	1000 —		
Értékesök. tartalékalapra	38483 08	100836 17	
		317073 89	317073 89

Auspitz Zsigmond s. k., vezérigazgató.

Klein Albert s. k., főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Koczkár Zsigmond s. k., elnök. Falcione Guszláv s. k., alelnök.
 Dr. Kronits István s. k., Falcione Lőrincz s. k., Heindlhofer Róbert s. k., Blumenthal Lajos s. k.,
 Vuits A. Miklós s. k., Zimmermann Gyula s. k., Andráska Alajos s. k., Georgievits Costa s. k.,
 Karakasevits Milivoj s. k., Dr. Bikár Nenád s. k., Falcione Lajos s. k., Bikár Péter s. k.,
 Ezen mérleg, veszteség és nyereség számlát az alolir felügyelő-bizottság a keresk. törv. 195. §-a értelmében átvizsgálván, azt az intézeti fő- és mellékönyvekkel összehasonlította és helyesnek találta.

▲ felügyelő bizottság:

Dr. Falcione Nándor s. k., a felügyelő-bizottság elnöke. Dr. Zákó István s. k.,
 Lesch György s. k., Szláv Elemér s. k., Vuits Péter s. k.

Felős szerkesztő: **Dr. Alföldy Arpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
 Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált hájiszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölési alkalmazati közvénynek, oszónál és meghüléséknél.

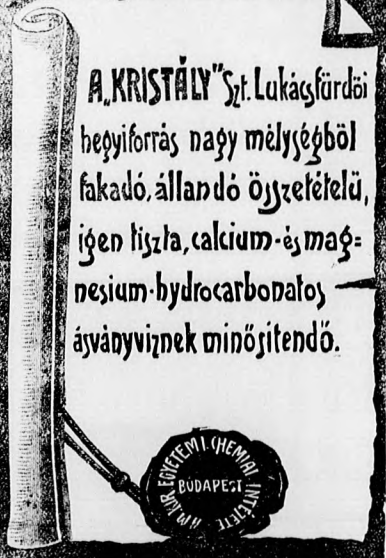
Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárlások mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” orvosságjézőre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyazólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszeresznél Buda-
 pesten.

Richter F. Ad. és társa,
 összes és kir. udvari szállító,
 Rudolstadt.

A „KRISTÁLY” Szt. Lukásfürdői
 hegyiforrás nagy mélységből
 fakadó, állandó összetételű,
 igen tisztá, calcium- és mag-
 nesium-hydrocarbonatoy
 ásványviznek minősítendő.

„Több száz kiváló orvos által ajánlja. A leg
 izletesebb és legotesőbb ásványvíz. Kapható
 minden jobb fűszerkereskedésben és vendég-
 lőben.”

Ruha-bérlet.

Van szerencsénk tisztelettel a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy engedve több oldalról érkezett felszólításnak, elhatároztuk, hogy a tavaszi idény beköszönteésével

● ● ● ● Ruha-bérletets ● ● ●

nyitunk, a mi által a ruha szükséglet fedezésének egészen új módját mutatjuk be.

Mielőtt tervünk véglegelőzük, nem mulasztottuk el az összes **bérleteket**, melyek ez idő szerint közösen forognak szakszerű vizsgálat alá venni, a mely által a következő tapasztalatokra jutottunk.

Minden bérleti terv elkészítésénél tisztában kell lenni a szükséglet nagyságával és a bérlet idejével, mert csak úgy lehet helyes és alkalmas bérleteket kötni; általános bérleti terv felállítására csak zavart okozhat és a bérli bizalmát csökkenteni.

A bérlet idejére nézve a legalkalmasabbnak 4 év mutatkozik, a mely időre a ruha szükséglet a legézszerűbben osztható be, ninc azonban kizárva a 2, 3 évi bérlet sem.

A tavaszi idény kezdetén érvénybe lépő bérleteink egyikét alant mutatjuk be a nagyérdemű közönségnek:

1. Alulírott czég kötelezi magát N. N. úr részére Zomborban a raktárán lévő legfinomabb angol és francia és kívánatra magyar szövetből N. N. úr tetszése szerinti választás és megrendelés szerint alább felsorolt ruházati árukat legjobb kidolgozásban szállítani:

3 tavaszi öltöny, 3 nyári öltöny, 3 téli öltöny, 1 szalon öltöny.
 1 frakk öltöny, 1 felöltő, 1 téli kabát, 3 divat nadrág, 3 divat mellény
 összesen 960 korona értékben, mely összeg havonkénti 20 korona részletbe 1901 . . . . . hó . . . . . naptól a czég által megrendelőnek beküldött nyugta ellenében lesz fizetve.

2. Jelen szerződés 1901. évi . . . . . hó . . . . . tól számítandó 4 évre köt-
 tetk, mely idő alatt alulírott czég köteles a fent elősorolt ruhákat N. N. úrnak bármikori megrendelésére beszállítani, melylyel szemben N. N. úr 960 korona vételárt 48 hav részletben törleszti.

3. A szerződő czég kötelezi magát arra, hogy azon ruha helyet a mely nem felel meg, másikat készíteni.

4. A szerződő czég kötelezi magát a ruhák jókarban tartását díjtalanul esz-
 közölni.

Tisztelettel

MÜLLER VILMOS és FIA.

Hirdetések

felvétetnek
 legoelsőbb árak mellett
 lapunk
 kiadó-hivatalában.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és göcséplőgép-készletek
 továbbá járgány-csép-őpépek, löheres cséplő, tisztító posták, kőkeelőzők, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, zomakák.

20 éves 12 lóerős, számlatazozók, kőkeelőzők, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, zomakák.

"Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek, szeoskavágók, fűnyavágók, kukorica-morzók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekák.

1- és 3-vasú ekák és minden egyéb gazdasági gépek.

Kérelmet dringyekhez kéna
 natra ingyen és háziszert
 küldetuck.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
 locomobil- és cséplőgép-gyára.

**HOTTER J. I. R. Szt. József győrszertára a sz. József-utca Bees, XII/2. Schöb-
 brunnerstrasse 182.**

Holler-féle Training-Fluid
 1 polack ft 1.20

Az inakak és izmokak a magas
 legyong kong általadó erők n és friss-
 sen fenntarja, az állatot a bedör-
 zölésnek után a legenyőbb fárs-
 zólások után a tonitására képesíti
 A túlerőltetés következményeként a
 benulás szakszerű és maradványul a
 megépo síccrel alkalmaszatiak.

Holler I. és II. sz. disznópora
 1 kiló ft 1.20

Legjobb étrendi szer a disznók és
 vagyánakak és az azzal járó emész-
 tetnek előmozdítására; különben
 bevált orvanczai. A II. szám
 hasmenésnél alkalmaszatiak.

Holler-féle kollika elleni szer
 1 tüveg 1 ft 50 kr.

Lovaknál mindennemű kollika és
 bugyfélék das, szára-matitaknál
 pedig puff ad ság ellen a kalimzandó.

HOTTERS

állatgyógyászkészítményei
 a legelső legújítások; melyek
 számos bizonyítást szertit postai más-
 lasomú szerék által, huszárkban
 el nem értek. Részletek, g. ógy
 szeriában és drögértékük.
 Főraktár: — Zombor, és környéke
 vidékén.

TÁRCZAY ISTVÁN
 gyógyszerész, ZOMBOR.

Holler-féle Absorbimol.
 1 palack ft 6—, 1/2 palack ft
 3.50. Etelvitit mindennemű kórvést
 és szíros test-padékok, aratók,
 hogy a szört tömreke teure. E őst a
 megtamadott és gyenge inakak, els-
 tavolt és önkre tesz minden eszo-
 mot az izmoknak és megív minden eszo-
 gyuladástól, különösen bevált epe-
 bomá, esztőldeaganatnál, parabitúsi
 kökérel, vastag etinel, esomaknál
 az inakon va-tig bo áni, degra
 na-ókára, ahol ilyenek fellépnek.
 A térdak remegését megsűntet és
 meggyógyítja a zúdosásokat.

Holler-féle Agril táppor
 1 csomg 80 kr.

Künnő pótlék a takarmányhoz az
 állat erőse és egészségének fenntar-
 tására a minden fész, m. 35, bo-
 lyg és ideg-baj-t alkalmaszatiak.

Holler-féle holtteltem kenőcs
 1 tüveg ára 2 ft, 1/2 tüveg 1
 ft 20 kr.

Főműhelyünk Zomborban eláro-
 totatunk régi bapódnak is.

5 fillér

egy levelező lap díja. Tessék ezt a következő címre elküldeni: **Franz Rehwald Söhne, Wien, II/8.** erre kap ön olcsó és elegáns **szövet-mintákat** ingyen és bérmentve.

Halhólyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban, lucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capot amerikai (róvid): 6, 8, 10 korona.

Párisi hölgy öv-zivarskák: 4, 6, 8, 10, 13 korona.

Női övszerk (Pely Porus), Pessarium ocfusium, Menzina tanár szerint 3 — 5 korona, bevezető hozzá: 3 korona.

Diana-öv (havi kötszer) darabonként: 11 korona.

Dusan felszerelt raktár: irri gatorok, fesskendők, bidék, mindennemű suspensoriumok, valamint a betegápoláshoz szükséges **összes cikk**ek-ben férfiak és nők részére.

Ujdonság! Női rafraichisseur! Elsőrendű nőorvosok által mint legbiztosabb női övszer el van ismerve. Ára: teljes felszereléssel 15 korona.

Szolíd kiszolgálás! Olcsó árak! Kimerítő árjegyzékeket, zárt borítékban, titoktartás mellett, díjlatlanul küld szét:

KELETI J.

orvos-szécsi mű- és hőszer-gyár
Budapest, IV., Koronaherceg-
utca 17.

20 korona bevásárlásnál 20% kedvezmény!
Alapították 1878. Tisztelettel kérem a címre jó
üdvölet.

**A Balaton Halászati
Részv.-Társ.
SIOFOKON**

szállít Siófoktól különféle módon készült
**finom pácozott hering-
fajta halakat**

4 literes dobozban, vagy bádog dobozban 2 koronáért

Rollmops göngyölt heringet 2 korona 40 fillérért utánvéttel. Öt hordó vagy bádogdobozon felüli vételnél 10% engedmény. Továbbá:

fogast, kristály kocsonyában

1/2 1. 2. 4 literes dobozban
1.30, 2.—, 3.—, 5.— koronáért

1137. szám 1901.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szt.-Józsa f

ORSZÁGOS VÁSÁR

f. évi március hó 14-étől bezárólag március 18-ig fog megtartatni.
Márcz. 14. (csütörtök) 5 óra reggel előtt az állat felhajtás tilos.
Temesvárott, 1901. évi január hó 28-án.

A városi főkapitányságtól.

BANDL REZSÓ,
főkapitány.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár.

Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

Gyomorbajosoknak!

Mindazoknak, a kiknek a gyomor meghűlése vagy túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, túlságos meleg vagy hideg ételek élvezése, avagy rendetlen életmód folytán gyomorbajuk van, u. m. katarrus, gyomorgötes, gyomorfájdalom, nehézemésztés vagy elnyálkásodás — nagyon kitűnő házi-szer ajánlatik, melynek meglepő hatása már sok esztendőn át ki van próbálva.

Ez a Hubert Ullrich-féle Gyógyfüves bor.

E gyógyfüves bor jeles, gyógyhatásos füvekből jó borral van készítve és edzi, erősíti az ember emésztési szerveit. A gyógyfüves bor eltávolítja az emésztési akadályokat és hatásosan közrehat egészséges vér képződéséhez.

A gyógyfüves bor idején való használata a gyomorbajokat már csirájában elfojtja. Ezért nem kell késedelmezni idejekorán használni.

Jelenségek, u. m.: főfájás, büffülés, étetés, puffadság, rosszillűt hányással, a melyek idült gyomorbajnál annál erősebben föllépnek, gyakran egy-két ivás után már eltűnnek.

Székrekedés és ennek kellenellen következménye: szorulás, kolikafájdalmak szivdobogás, álmatlanság, vérsűrűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyorsan megszűntetnek.

A gyógyfüves bor az emészthetőséget megszünteli s könnyű székelés áll a rossz anyagokat a gyomor- és belekből eltávolítja.

Besett, sápadt kinézés, vérszegénység, erőtlenség többnyire a rossz méztés, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Elvagyhiány, ideges kimerülés, rossz kedélyállapot, úgy mint gyakori főfájás, álmatlan éjszakák mellett az ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor az elgyengült életöröt újból fölvillanyozza. A gyógyfüves bor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsirét, gyorsítja a vérképződést, lecsenésíti a fölzgatott idegeket és új életkedvet szerez. Számos elismerés és hálaírat bizonyítja azt.

Gyógyfüves bor 1 flr 50 kr. és 2 flros üvegekben kapható Zombor, Nemesz Milities, Gsonopla, Kernyaja, Uj-Szivcz, O-Szivacz, Bács-Bresztovácz, Bács-Doroszló, Priglevicza-Szt.-Iván, Apatin, Kupuszina, Bodrogh-Monostó rszeg, Bezdán, Béreg, Szántova, Sztanisics, Bajmok, Paesér, O-Morovicza, Bajsa, Bács-Topolya, Kis-Hegy, Szegegy, Bács-Feketehegy, Kula, Uj-Verbász, O-Verbász, Kuczura, Torzsa, Kis-Kér, Bács-Szt.-Tamás, Dárda, Kacsfalu, Vörösmart, Bán, Baranyavár, Lócs, Molnás, Duna-Szekesó, Baracska, Gara, Katymár, Bács-Madaras, Bács-Almás, Bikily, Bács-Vaskut, Bál-Monostor, Szeremle, Baja, Szabadka, Eszék, a gyógyszerárakban, s valamennyi kisebb-nagyobb magyarországi helységben s osztrák-magyar gyógytárakban.

A zombori gyógyszerészek 3 és több üveg gyógyfüves bort eredeti árban Ausztria-Magyarország minden helységébe küldenek.

Óvakodjunk az utánzásoktól.

Kizárólagosan csakis **Hubert-Ullrich-féle** gyógyfüves bort kerjünk!

Gyógyfüves borom nem lútok; alkatrészei: Malaga bor 450,0, borszesz 100,0, Glycerin 100,0, vörös bor 240,0, (Ebereschensalt) Nyárlandev 150,0, meggynedv 320,0, Manna 30,0, kőmény, annanasz, Honagyökér, amerikai erőgyökér, Enciagyökér, Kalmuszgyökér, á-á 100. Ezen alkatrészeket keverjük!

MÜHLE-féle MAGVAK, NÖVÉNYEK és FAK
Mühle Vilmos, es. és kir. udvari szállító Temesvár.
kintőn tenyésznek. — Tessék az 1901. évi főárjegyzéket hozatni, melyet ingyen és bérmentve küld mindenkinek.

Párisi Áruház Zomborban.

Van szerencsém a tiszt. közönség szives tudomására adni, hogy a **Hirschenhauser-féle üzlet-helyiséget** átvéve, azt

Párisi Divatáruház

czim alatt a mai kor igényeinek megfelelően

 a legújabb és legdivatosabb

úri- és női divatcikkekkel,
kézmű-, selyem-, bel- és
külföldi vásznakkal

 berendeztem.

A mélyen tisztelt vevőközönség kegyes pártfogásáért esedezve, vagyok kitünő tisztelettel

Tuna Gusztáv

ZOMBOR, (Corso.)

 Királyvászon vállalat egyedüli raktára.

